

Havainnot Juuan palvelukartoituksesta

Riitta Tuikkanen, projektipäällikkö, yliopettaja
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Juvan alueen Ikäruoka-aloitustilaisuus 15.3.2021

[Ikäruoka 2.0 -hanke](#)

Ruokaympäristön havainnointi Juvalla 14.10.2020

- Miten hyvin palvelu oli saavutettavissa?
- Kuinka helppo kauppaan tai ravintolaan oli päästä sisälle?
- Miten helppo palveluita oli käyttää?
- Millainen oli kaupan tai ravintolan tuotevalikoima?
- Millainen oli palvelupaikan yleisvaikutelma, siisteys ja mukavuus?
- Miten eri asiakasryhmät oli huomioitu? Miten paikka ja valikoima soveltuivat ikääntyneille?
- Millaiset aukioloajat olivat?
- Mitä muita palveluita oli tarjolla? Oliko kaupan tai ravintolan yhteydessä esim. kahvilaa?

Havainnoinnit tehtiin Juvalla 14.10.2020

Juva

Asukkaita noin 6000

Pinta-ala 1 346 neliökilometriä

**Asukastiheys 4,5 asukasta
neliökilometrillä**

Etelä-Savon alueen ikääntyneiden määrä

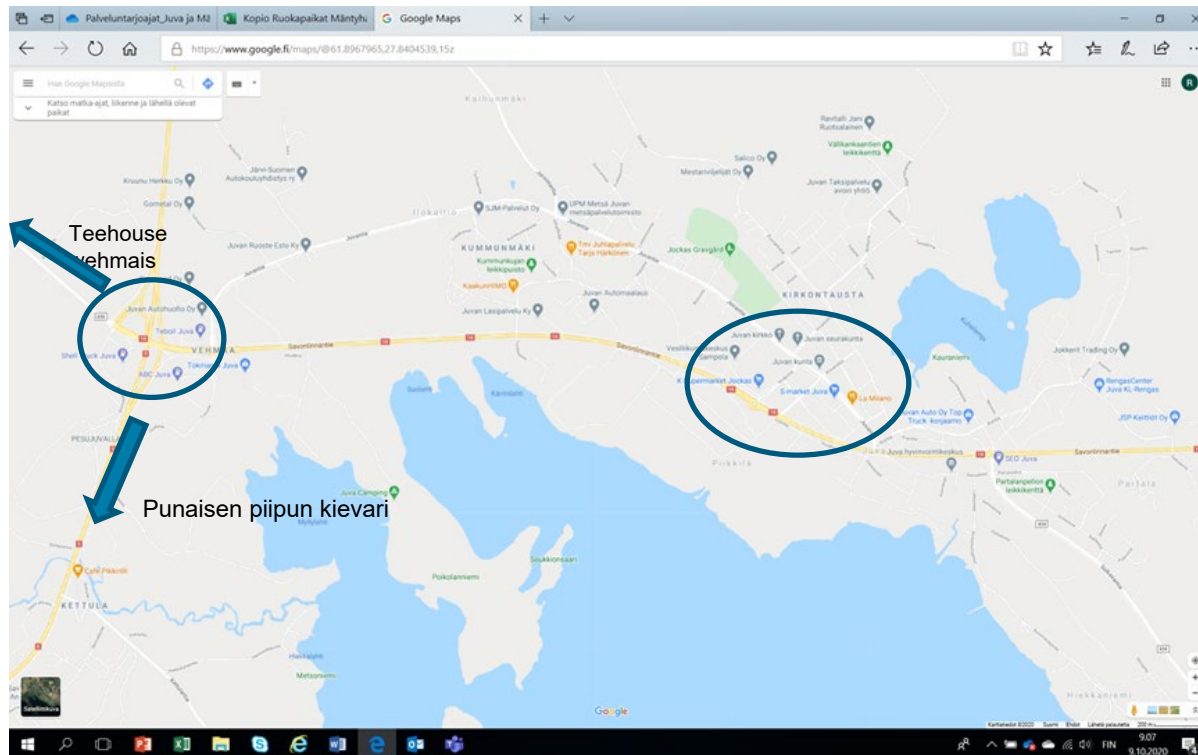
Lähde: Tilastokeskus, kuntien avainluvut

Väestöstä 30 % iältään 65-vuotiaita tai vanhempia.

Yhteensä 43508 henkilöä

Juvan ruoka- ja kauppapalvelut sijoittuvat kahteen keskittymään

Ruoka- ja kauppapalvelut, Juva

Kaupat, josta voi ostaa ruokaa (4):

- K-Supermarket
- S-market
- ABC-asema, jonka yhteydessä Sale-kauppa
- Tokmanni

Ravintolat ja kahvilat (6):

- Siljankka
- Juvan Kahvikulma Oy
- La Milano
- TeaHouse Wehmais
- ABC Juvan yhteydessä ABC-ravintola
- Siiskosen leipomon yhteydessä Punaisen piipun kievari

Huoltoasemia, joilla tarjottiin kahvilapalveluita sekä pienimuotoisesti elintarvikkeita ostettavaksi.

- Juvan keskustan läheisyydessä olivat SEO Juva sekä Neste Juva Kettula.

Baareja, pizzerioita ja grilli

- Wiikinki-grilli
- Juva Pizza
- Bar Ylä ja Ala

Kesäkahviloita

Esimerkkejä havainnoinnin tuloksista

Ulkotilat

(kuvat Juva ja Mäntyharju)

- Pääosin taajamien parkkitilat ruoka- ja kauppapalvelujen läheisyydessä olivat hyvät.
- Taksitolppa oli yhden kaupan pihassa. Samaan kaupan aulasta pääsi hissillä parkkihalliin.
- Lähellä ovia oli inva-parkkitilat tai parkkipaikkoja oli muutenkin lähellä ovia.
- Taksitolppa kaupan pihassa.
- Hissi kaupan aulasta parkkihalliin.

Levähdyspaikkoja ulkona

(kuva Juvalta)

Kauppojen pihoilla oli harvoin istumapaikkoja ulkona.

Ruokapaikkojen ulkopuolella oli useammin terassi, pöytä ja tuoli tai penkki levähtää.

Sisäänkäynti (kuva Juvalta)

Kauppoihin oli poikkeuksetta suora kulku ulkotilasta sisälle ilman portaita.

Kaupoissa oli automaattiovet.

Osassa kaupoista aulatilassa oli istuimia.

Ravintoloissa ja kahviloissa oli kauppoja useammin portaita tai yksittäinen rappu ovelle.

- Rampit apuna
- Ulko-ovi usein raskas avata
- Tuulikaappi usein ahdas ja sisäovi avautui ahtaaseen tuulikaappiin päin.

Sisätilat ja asioiminen

(kuvat Juva ja Mäntyharju)

Kaupoissa käytävät usein leveitä.

Joissain kaupoissa käytävillä tavaraa, hankaloittaa liikkumista.

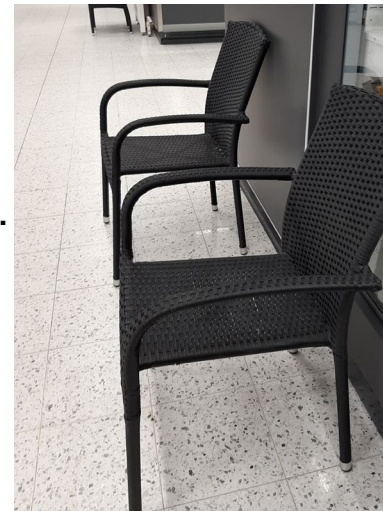
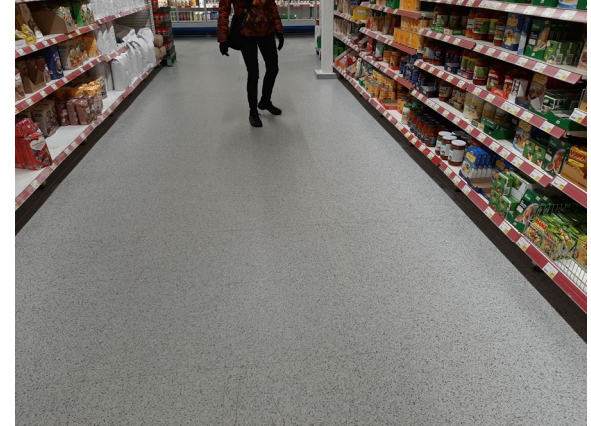
Joissain kaupoissa alimmat hyllyt muita leveämpiä, jolloin tavaroiden ottaminen helpompaa.

Tuoleja kauppatilassa.

Normaalia matalampia hedelmä- ja vihannestiskejä.

Vaakoja matalalla.

Ravintoloissa ja kahviloissa käytävät ahtaampia, mutta liikkuminen rollaattorillakin onnistuisi

Seniorien kauppakärryt

(kuvat Juva ja Mäntyhärju)

Kaupoissa senioreille tarkoitettuja kauppakärryjä, joissa istuinosa levähtämistä varten.

Yhdessä kaupassa oli pyörätuoli.

Yhdessä kaupassa pyörätuoliin liitettävä kauppakärry.

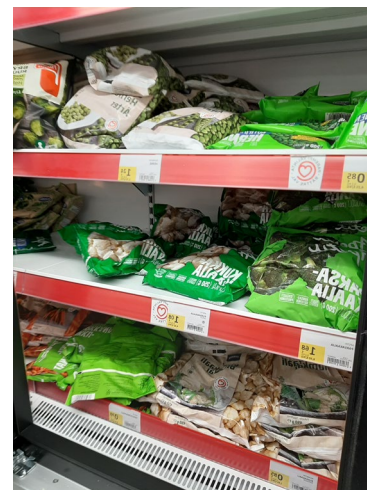

Tuotevalikoima kaupoissa

(kuvat Juva ja Mäntyharju)

Osassa kaupoista hyvä tuotevalikoima

- Tuoreita hedelmiä ja kasviksia
- Valmisruokavalikoimaa
- Kasvis- ja ruokapakasteita

Valikoiman laajuus vaihteli kaupan koon mukaan, mutta ”linja sama”.

Osassa kaupoista ruokavalikoima suppeampi

- tuoreet kasvikset ja vihannekset puuttuivat täysin.
- pääasiassa täyssäilykkeitä
- tuoretuotteista tarjolla leipää ja kananmunia.

Kauppojen lisäpalveluita

Pankkiautomaatti

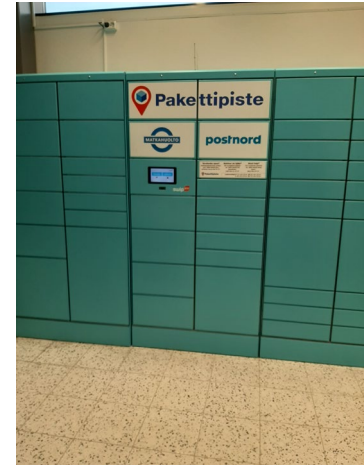
Postipaketin noutopiste

Veikkauspiste

Apteekkipalvelut

Kierrätyspiste

Ruoan nouto- ja kuljetuspalvelut

Ruokapaikkojen tuotevalikoima

Lounasbuffet

Pöytiin tarjoiluja annoksia

Pizza, burgerit, kebab

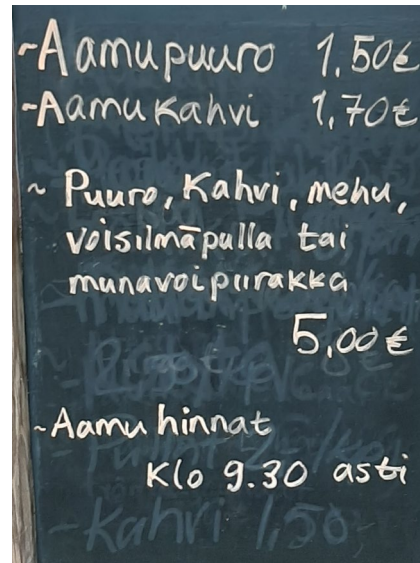
Aamupalaa

Kahvilatuotteita

Tuotteiden take away-myyntiä

Aterioiden kotiinkuljetusta itse tai kotipalvelu tilasi ja kuljetti

Rescue-palvelu

Mitä opimme?

Osassa kaupoista ruokavalikoimat hyvät

Osa kaupoista asiakkaan ruokavalikoimaa ”täydentäviä kauppoja”

Monipuolisesti ruokapalveluja tarjolla.

Take away, rescue-myyntiä.

Ruoan kotiinkuljetuspalvelua lähelle.

Palvelut keskittyneet keskustassa kahdelle alueelle.

Omatoimista ikääntyvien kokoontumista ruoan/kahvin äärelle tapahtuu jo.

Laaja asuinalue, miten keskusta-alueesta kaukana asukkaille palveluita?

Ruokapalvelujen tuottajille kyselytutkimus

Toteutus kesällä 2020, vähän vastauksia. Tavoitteena täydentää aineistoa hankkeen aikana myöhemmin.

Kehittämisehdotuksia kyselystä:

Tuotevalikoima ja hinnoittelu?

- Ruokatuotevalikoimassa on huomioitu ikääntyneiden tarpeet (pakkauskoot, annoskoot)
- Ikääntyneiden huomioiminen hinnoittelussa

Miten ikääntyneiden ruokapalveluita tulisi kehittää?

- Kannustaa ravintolassa syömiseen
- Mukaan myyntiä
- Annoskoot